

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14 и 10/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О

ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ ТЕТАНУС

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при тетанус.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување при тетанус е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при тетанус по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за практикување на медицина заснована на докази при тетанус („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/14).

Член 5

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-2497/1
27 февруари 2015 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ТЕТАНУС

МЗД Упатство
25.9.2013 • Последна промена 25.9.2013
Janne Mikkola

- Основи податоци
- Дефиниција
- Симптоми
- Дијагноза
- Терапија
- Превенција
- Поврзани извори

ЦЕЛИ

- Превенција со вакцинација и обработка на контаминирана рана
- Рана дијагноза на болеста кај невакцинирани пациенти

ДЕФИНИЦИЈА

- Тетанус е тешка системска инфекција на невакцинирани лица, предизвикана од *Clostridium tetani*, која може да се најде во високи концентрации во почвата и нормалната цревна флора.

СИМПТОМИ

- Прво, се јавува локална инфекција на раната каде бактериите се размножуваат и продуцираат токсин.
- По поминати неколку дена или недели, генерализираната системска инфекција со мускулни спазми најчесто започнува со мастикаторните мускули (тризмус).
- Локален тетанус се состои од мускулна ригидност и болни грчеви во околината на раната.
- И покрај лекувањето во интензивна нега, морталитетот е висок.

ДИЈАГНОЗА

- Дијагнозата се поставува врз основа на клиничката слика и на историјата на болеста. Корисноста на боењето по Грам на аспиратот и културата се ограничени.

ТЕРАПИЈА

- Неопходно е обезбедување на проодност на дишните патишта, супортивна терапија со антиконвулзивни лекови и седација во најголем број случаи налагаат потреба од лекување на болните во интензивна нега.
- Обработката на раната и давањето на хуман антитетанусен имуноглобулин се темели на лекувањето.
- Метронидазолот аплициран интравенозно или даден орално е антибиотик на избор. Дозата за возрасни е 500mg на 8 часа, за деца 30mg/kg/ден поделен во три дози. Пеницилин Г е алтернатива.
- Активна имунизација е индицирана во текот на периодот на реконвалесценција.

ПРЕВЕНЦИЈА

- Во развиените земји универзалната вакцинација е ефективна, додека бустер доза се аплицира на секои десет години.
 - Се дава Ди-те вакцина која овозможува заштита и од дифтерија.
- Превенција кога се третира нечиста рана.
 - Бустер вакцинација
 - Бустер доза се дава ако има поминато 10 години од претходната вакцинација.
 - Кога раната е голема и загадена, бустер доза се дава по поминати 5 години.
 - Доколку примарната вакцинација не е завршена (т.е. биле дадени помалку од 3 дози) или лицето е целосно невакцинирано, вакцинацијата или се дополнува или се започнува. Кај нечисти или уводни рани, исто така се дава и 250 ИУ тетанус имуноглобулин ИМ.
 - Честите вакцинации ја зголемуваат можноста од локални реакции.

ТЕТАНУС – ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

Поврзани извори

19.12.2008

- Cochran-ови прегледи
- Интернет извори

Cochran-ови прегледи

- Во третманот на тетанус користењето само на диазепам можеби е поефикасно, отколку комбинација на фенобарбитон и клоропромазин, но доказите се премногу слаби за да ги поддржат промените во сегашната клиничка практика (ннд- **C**).
- Бремените жени кога се вакцинираат против тетанус ја намалуваат инциденцата од тетанус кај новородени бебиња, но можните негативни ефекти не се оценети (ннд- **B**).
- Се чини дека интравенозен витамин Ц ја намалува стапката на смртност кај пациенти со тетанус, но резултатите се базирани на единечни лошо квалитетни контролирани студии. Не постои евалуација на витамин Ц за превенција против тетанус (ннд- **D**).

Интернет извори

- Dire D. Tetanus. eMedicine

1. EBM Guidelines, 25.9.2013, www.ebm-guidelines.com
2. Упатството треба да се ажурира после 3 години.
3. Предвидено е следно ажурирање во 2016 година.

Упатството го ажурирал: Проф. Др. И. Кондова Топузовска
Координатор: Проф. Др. К. Зафиро